

Jediný Bůh

S abstraktní ideou trojjediného Boha jsem se nikdy úplně neztotožnil a nenalézám pro ni v Bibli dostatečnou podporu. Vždy mi připadalo nanejvýš podezřelé, že v Bibli není nikde idea trojjediného Boha vyslovena nebo obhajována. Naopak Starý i Nový zákon nám neustále připomíná, že jest jen jeden Bůh, nikde nevidím, že by nám Boží slovo říkalo něco o třech osobách v jednom Bohu nebo jednom Bohu v třech osobách.

Souhlasím s apoštolským vyznáním víry a vyznávám že Ježíš je Boží Syn a Syn člověka, Mesiáš předpovězen Starozákonními proroky. Vyznávám, že nikdo nepřichází k Otci než skrze Ježíše. (Jan 14:6) Vyznávám spolu s Ježíšem, že Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný.... (Marek 12:29) a „*to je život věčný: Aby poznávali tebe, jediného pravého Boha, a toho kterého jsi poslal, Ježíše Krista*“ (Jan 17:3). Vyznávám spolu s apoštolem Pavlem, že „*Je totiž jeden Bůh, jeden je také prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš....*“ (1 Tim. 2:5) a „*My máme jediného Boha, Otce, od něhož je všechno a pro něhož jsme my, a jediného Pána, Ježíše Krista, skrze něhož je všechno, i my jsme skrze něho*“ (1 Kor. 8:6).

Nemohu vyznávat, že Ježíš je Bůh Syn, druhá osoba tzv. Boží Trojice a Duch svatý je také Bůh a třetí osoba tzv. Trojjediného Boha a společně tvoří jednoho Boha, kde jsou si všichni tři spolu-rovni. Nevidím, že by nás Písmo vedlo k takové abstraktní spekulaci, která vede k absolutně neřešitelným problémům ohledně Ježíšovi osobnosti a mesiášství a přímo popírá mnoho jasných biblických výroků (včetně těch zmíněných nahoře) definujících pravou víru. **Trinitářské vyznání víry není vyznání Ježíše Krista, našeho Pána a spasitele.**

Mojžíš, Abraham, proroci, a následně apoštolové a sám Ježíš vydávají svědectví o jediném Bohu Otci. Nikde se nezmiňují o Trojici. Nemělo by takto klíčové učení o Bohu mít naprosto jasnou podporu v Písmu? To, že se trinitářské učení o podstatě Boha odvozuje z několika veršů a zahajovací pasáže Janova evangelia je nanejvýš zneklidňující.

Nový zákon je plný jednoduchých prohlášení o lidském Ježíšovi, který musel být pokoušen ve všem jako my „*nemáme takového velekněze, který by s námi nemohl soucítit v našich slabostech, nýbrž takového, který ve všem prošel zkouškami podobně jako my, avšak bez hříchu*“ (Žid. 4:15) Jak může být někdo, kdo je plně Bůh pokoušen? A jak může být někdo, kdo je plně Bůh plně člověk? Jak mohl nesmrtelný Bůh na kříži zemřít? A nebo zemřelo jen Ježíšovo tělo, nebo jen část jeho osobnosti? Trojice nás dostala do naprosto neřešitelných a nesmyslných hlavolamů.

Jak upozorňuje Anglický teolog Anthony Buzzard „V Novém zákoně je jeden nazývaný Otec, a o kterém je řečeno, že je jeden Bůh (ho theos) přes 1300krát. Je také označen jako „jediný Bůh“ (Řím. 16:27, Judův 25), „sám Bůh“ (Jan 5:44) a „ten jediný pravý Bůh“ (Jan 17:3). V Novém zákoně je také jeden nazvaný Syn, Ježíš Kristus, kterému je dán titul Bůh (*theos*) s určitostí dvakrát (Jan 20:28, Žid. 1:8), ale který není nikdy nazván *ho theos* v absolutním slova smyslu, nikdy není nazván „jediný Bůh“, ani „sám Bůh“, ani „jediný pravý Bůh“. V evangeliích je Ježíš nazván „Syn člověka“ 84krát, a Syn Boha 28krát. Ani jednou není nazván nejvyšší Bůh.

Tyto údaje nenaznačují, že kromě Otce jsou dva, kteří mají stejnou hodnost jako Bůh a oba jsou jeden Bůh. Přidejte k tomu fakt, že o Bohu se ve Starém zákoně mluví jako o jediném jedinci na tisících místech a mělo by být jasné, že trinitářství neukazuje biblické údaje ve správném světle. Navíc, tituly „jediný Bůh“, „sám Bůh“, a „jediný pravý Bůh“ jsou aplikovány výlučně na Otce. To ukazuje na Otcovu unikátní klasifikaci odlišnou od Syna. Řada novozákonních textů představuje Ježíše jako podřízeného Otci. Tento fakt se nedá uvést v soulad s myšlenkou, že Syn je spolu-rovný s Otcem. Ježíš říká „*Otec je větší než já*“ (Jan 14:28) Pavel píše: „*Chci abyste věděli, že hlavou každého muže je Kristus, hlavou ženy její muž a hlavou Krista Bůh*“ (1 Kor. 11:3) a „*vy jste Kristovi a Kristus Boží*“ (1 Kor. 3:23). Pavel věřil, že Syn bude na věčnost podřízen Otci po tom, co vrátí (budoucí) Království zpátky Bohu (1 Kor. 15:28).

Kdyby Nový zákon učil Trojici, člověk by očekával přinejmenším jeden verš, který by říkal, že jeden Bůh je „Otec, Syn a Duch svatý“. (Spíše ale mnoho takových veršů vzhledem k tomu, že je to absolutně základní otázka věrouky). Takové prohlášení ale v písmu není. Na místech, kde

jsou Otec, Syn a Duch svatý zmíněni dohromady, není nikdy řečeno „jeden Bůh“ (Mat. 28:19, 2 Kor. 13:13). Je pozoruhodné, že pozdravy na začátku Pavlových listů nejsou nikdy od Ducha svatého. Ani není Duch svatý nikdy osloven, ani se k němu nikdy nikdo nemodlí. Když ale Pavel staví do protikladu jednobožství a mnohobožství, výslovně říká, že **je jeden Bůh, Otec, a že kromě Otce jiného Boha není** (1 Kor. 8:4,6). To je prostá krása biblického vyznání víry. Mělo by pohřbit veškeré argumenty. Bůh je stále ještě výlučně Otec, tak jak v Hebrejské bibli – Starém zákoně. On je tím pánem Bohem Ježíšova vyznání. „**Bůh našeho Pána Ježíše Krista**“ (Efez. 1:17) „**Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista**“ (2 Kor. 1:3, 2 Kor. 11:31, Efez. 1:3, Kol. 1:3, 1 Petr 1:3) Ježíš říká „**Vystupuji k Otci svému i k Otci vašemu, k Bohu svému i k Bohu vašemu**“ (Jan 20:17)

Udivující je, že trinitářství není spokojeno s těmito průhledně jednoduchými definicemi Boha. Zdá se, že si umínilo nechat za sebou konfesi, která patřila nejenom autorům Starého zákona, ale samotnému Ježíšovi. Přesun v myšlení je nepochybný. Význačná jména v teologii si uvědomovala, že původní víra byla zastřena cizím vlivem. C.H. Dodd poznamenal, že „Židé zachovali v živé tradici prvky prorockého ideálu, které zprvu náležely křesťanství, ale byly pokryty řeckou metafyzikou a římským zákonem“.

Na ten stejný problém naráží Albert Schweitzer: „Velký a stále ještě nesplněný úkol, kterému čelí lidé zapojení do zkoumání historie původního křesťanství, je vysvětlit, jak se Ježíšovo učení vyvinulo na ranou řeckou teologii“.

Izrael vždy věřil v jediného jednoosobního Boha Otce Stvořitele (Elohim) a myšlenka, že by v Bohu jaksi byli 3 osoby a Ježíš byl také zároveň Bůh, by byla naprosto revoluční a vyvolala by vášnivé spory. Když byl Ježíš tázán, které přikázání je ze všech nejdůležitější Ježíš se vyhnul desateru a citoval přímo z pozdějšího Božského výroku: „*Slyš, Izraeli Pán náš Bůh, Pán jediný jest a milovati budeš*.....“ Ježíš se nikde neprohlašuje za Boha v absolutním smyslu a nikde nám nedává svědectví o tom že by byl trinitářem. **Vůdcové rané křesťanské církve byli striktně monoteističtí Židé a nikde v novém zákoně není ani té nejmenší stopy po sporu ohledně Trojice, a přitom vedli vášnivé spory například o obrízce – opravdu zarážející! Přijali by tiše a bez debat, že Bůh Izraele už není jediný, ale trojjediný, aniž by se o tom vůbec zmínili?!**

Kdyby Ježíš, nebo Pavel, nebo jiný apoštol někde mluvili o Trojici, že tři jsou jeden a jeden jsou tři, museli bychom to přijmout jako část zjevení a křesťanskou doktrínu. Historie církve takovou řeč o Bohu nezná, až teprve tři století po Ježíšovi. Tou dobou teologie přešla do rukou mužů, kteří se nepodíleli s apoštoly na blízkém styku s Ježíšem Mesiášem, a kteří byly produktem velmi odlišné teologické formace. Tvrzení křesťanů, že v Bibli se mluví jen o jednom Bohu, je jedna věc. Úplně něco jiného ale je přesvědčit křesťany, že v tom jednom Bohu jsou tři osoby. Schopnost teologů přemluvit věřící, že dvě nebo tři osoby jsou ve skutečnosti jeden Bůh, je jeden z velkých divů křesťanské historie.

Hlásáme, že pravda není relativní. Sami ale tvrdíme že 1=3 a 3=1. Pokud řeknu, že to je jedna židle a ta židle má tři nohy tudíž to jsou tři židle další diskuse ztrácí veškerý smysl, protože jsem popřel základní význam slov. Ano ty nohy jsou součástí židle, ale noha není židle. Pokud budu trvat na tom že noha = židle pak je to skutečně nepochopitelné tajemství, ale logika a s ní jakékoliv smysluplné dorozumívání a domáhání se pravdy je ztraceno. Ano, samozřejmě, Bůh pro nás zůstává z velké části tajemstvím, ale to co nám zjevil o své podstatě musí dávat smysl. Musí to pochopit i dítě, a hlavně dítě. Bůh nás vyzývá, abychom ho milovali a uctívali i celou svou myslí.

V dokumentech Nového zákona je vidět Mesiáše jako zákonného, dokonalého představitele Boha a ne jako druhého člena Trojice. Ježíš shrnul pravou viru takto: „**A to je život věčný, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista**“ (Jan 17:3) Kéž bychom se drželi Ježíšova jednoduchého vyznání víry a nepropadali marnému filozofování o Boží trojjedinosti založené spíše na Řeckém neo-platonismu a gnosticismu než na jasných vyznání víry v Božím slovu. Vždyť to slovo trojjediný samotné nás usvědčuje svou nesmyslností. „*Moudrost tohoto světa*

je před Bohem bláznovstvím... On chytá moudré v jejich chytráctví...Pán zná myšlenky moudrých a ví, že jsou marné“. (1 Kor. 3:19-20)

V Novém zákoně je pouze jeden nazývaný Otec, a o kterém je řečeno, že je Jeden Bůh (*ho theos*) přes 1300krát, a ve Starém zákoně ještě vícekrát. Slovo jeden – *echad* znamenalo v hebrejštině striktně jeden a nenaznačovalo žádnou pluralitu. Možná v češtině je tomu jinak? Argument, který trinitáři používají, že jeden ve skutečnosti znamená „složenou jednotu“ protože můžeme říct jeden trs hroznů, nebo jedna rodina je klamný. Plurální smysl samozřejmě spočívá v podstatném jménu hromadném a ne ve slovu jeden. Jeden trs hroznů je právě to – jeden trs a ne dva trsy. Když je o Bohu řečeno že je „jedním Pánem“, je jen jedním Pánem a ne více Pány.

Ježíš je Pánem Mesiášem. Konstantně je jako takovým označován. Jeho mesiánský titul „Pán“ je odvozen ze Žalmu 110:1. Tento Žalm poskytuje důležitý klíč k pochopení kdo Ježíš je. „V N.Z je 33 citátů nebo narážek na Žalm 110“ (D. Hay – „Glory at the right hand“) Jak píše A. Buzzard: „Trinitáři ustavičně zaměňují ten svrchovaný mesiánský titul „Pán“ s „Pánem“ vztahujícím se na Boha a to je příčinou všech potíží. Není žádného důvodu k matení jasného rozdílu mezi „mým Pánem (adoní) Mesiášem“ a „Pánem (Jahve a adonáj) Bohem“. **Je nesmírný rozdíl mezi slovy adoní, „můj pán“, a adonáj, ten svrchovaný Bůh. Adoní v Hebrejské bibli (Starém zákoně) označuje osobu přijímající poctu, ale nikdy svrchovaného Boha. Ten Žalm poskytuje klíč k Mesiášově přirozenosti a totožnosti jako ustanoveného zástupce Boha, lidským potomkem Davida a zároveň Davidovým pánem. G. B. Caird poukazuje na důležitý bod, že podle židovského zvyku, zástupce může být osloven jako kdyby byl ten, kdo ho pověřil (viz. 2 Ezdráš 5:43-56 například). Tento zvyk chovat se k zástupci jako kdyby byl sám pán který ho poslal, je velmi důležitý pro novozákonní christologii.“**

Ježíš důrazně potvrzuje Starozákonní vyznání víry v jednoho Boha Izraele „*Slyš, Izraeli, Pán, náš Bůh, Pán jediný jest*“ a říká že nepřišel zrušit zákon ani proroky. Pokud by Ježíš chtěl změnit základní vyznání víry židů zde byla ideální příležitost „*Slyšeli jste že bylo řečeno, ale já vám pravím.....“* Petr říká „*Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého*“ a Ježíš mu odpovídá „*Blahoslavený jsi.....protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec který je v nebesích....ty jsi Petr, a na té skále vybuduji svou církev*“. Přidal k tomu klíčovému vyznání Petr „*a Bůh*“ nebo „*a nejvyšší Bůh*“ nebo „*a druhá osoba našeho trojjediného Boha*“? (Mat. 16:16-18) Kde nás tedy Ježíš a apoštolové učí že Bůh je trojjediný?

Ve svém stěžejním apoštolském kázání Petr předložil základy víry. Prohlásil „*Ježíše Nazaretského, muže dosvědčeného vám od Boha mocnými činy....tohoto muže, vydaného podle ustanoveného úřadku a předzvědění Božeho, jste skrze ruce bezbožníků přibili na kříž a odstranili. Ale Bůh ho vzkřísil....a učinil...i Pánem (adoní!) i Mesiášem*“ Ježíš není Pán Bůh, Jahve, ale, jak Petr tvrdí, Pán Mesiáš prorokovaný Žalmem 110. „Celá novozákonní christologie je postavena na této skálo-pevné definici Ježíšova postavení. Ježíš je tím pánem, kterého David prorocky oslovil „můj pán“ (adoní). Ježíš je vskutku *kyrios* (pán), ale určitě není Pán Bůh. Titul adoní konstantně rozlišuje lidského nadřízeného od Jednoho Boha Starého zákona. Adonáj na druhé straně označuje v Bibli toho jediného, svrchovaného, samého Boha 449krát.“

Kde nás to Starý zákon učí trojjedinosti? **Ve Starém zákoně byl výraz „Syn Boží“ použit různými způsoby – na popsání Izraelského národa, jeho krále a v množném čísle dokonce i andělů. V žádném z těch případů z toho nevyplývá Božství v trinitářském smyslu. Všechny základní doktríny jsou v písmu vyučovány zcela jasně a mnohokrát opakovaně. Bůh počítá s tím že člověk je trochu natvrdlý a nenechává nic náhodě ohledně hlavních článků věrouky. Ze by nechal abychom tu hlavní doktrínu ohledně Jeho podstaty poskládali z jednoho verše tam, druhého zase úplně jinde a, že by těch veršů bylo jak šafránu, byly v protikladu k ohromnému množství jiných pasáží a ještě ke všemu by ty verše byly sporné jako důkaz tzv. Trojjediného Boha?!** (Viz. „Sporné verše“ na konci článku)

Historie křesťanské teologie a dogma nás učí, abychom Trojici považovali za výrazný prvek křesťanského pojmu Boha. Měli původní Ježíšovi svědkové v úmyslu před nás v N.Z. postavit

intelektuální problém tří Božských osob, a pak nám tiše říct, abychom to tajemství tří-v-jednom uctívali? V N.Z. není po takové myšlence ani stopy. Toto „*mysterium logicum*“, že Bůh je tři a přesto jeden, se nachází zcela mimo biblické poselství. Je to záhada, kterou církev svou teologií staví před věrné, ale která nijak nenavazuje na poselství Ježíše a apoštolů. Že by nám některý z apoštolů v N.Z. naznačoval, že tady jsou tři Božské osoby, jejichž vzájemné vztahy a paradoxní jednota jsou mimo naše chápání? Nebo se za tímto revolučním poznáním jen marně lopotili a dospěli k tomu až chytřejší a moudřejší Řečtí „církevní otcové“? Vybral by si Ježíš Řecké církevní otce za své apoštoly? Ježíš si vybral převážně prosté a přímé Galilejské rybáře. Učí nás tyto apoštolové o záhadném trojjediném Bohu? Presentuje nám Petr ve svém důležitém letničním kázání trojjediného Boha? (Sk. 2:17-36) Učí někde apoštol Pavel trojjediného Boha? Pokud ano tak v Bibli to není. Vždy velice důrazně rozlišuje Boha Otce a Pána Ježíše Krista a opakovaně říká že Otec je i Bohem Pána Ježíše (Efez. 1:3,17; 1 Petr 1:3; 2 Kor 1:3; 2 Kor 11:31) **V žádném případě nemáme zacházet dál než to co učí Ježíš a apoštolové. „Každý kdo zachází dále a nezůstává v učení Kristově, nemá Boha; kdo zůstává v učení Kristově, má i Otce i Syna“.** (2 Jan 1:9) **Spolu s dalšími znepokojenými křesťany se ptám proč nám nestačí vyznání víry Ježíše Krista? Proč nám nestačí apoštolské vyznání víry? Bůh rozhodně nepotřebuje žádné naše „vylepšováky“!** Není v tom i skrytý antisemitismus a určitá intelektuální pýcha? Teprve my křesťané z pohanů jsme pochopili a prohlédli že Bůh je ve skutečnosti trojjediný?

Bůh nám tedy údajně zjevil že je trojjediný, i když o tom v Bibli není ani jediná zmínka. Toto zjevení zůstává záhadou a máme ho prý brát vírou. Až úsměvně usvědčující je, že v Bibli nikde nenajdeme nevyslovenou záhadu, kterou máme brát vírou. Pokud Bůh nějakou záhadu zjevil (údajně to že není jediný ale trojjediný), tak už není záhadou. Robert Hach píše „Fakt že trojjedinost zůstává záhadou pro lidský rozum, přes to že byla údajně zjevena Bohem je nejsilnějším argumentem proti považování to za zjevení: tak jako všude v Bibli, pokud Bůh něco odhalil tak je to srozumitelné.“ Apoštol Pavel nás upozorňuje že: „*nepíšeme nic jiného, než co čtete a také chápete*“ (2.Kor.1:13)

Tvrdit že Boží Trojjedinost je nepochopitelnou záhadou, která musí být přijata vírou znamená nahradit apoštolskou vírou, která je záležitostí přesvědčení skrze porozumění, mystickou vírou která musí hledat jiný způsob než porozumění aby si našla cestu do srdce. Tou jinou cestou je pak často autoritářské vnucování, nebo mlhavá mystika.

Někteří trinitáři říkají, že pokud Kristus není plně Bůh, pak Jeho dílo spasení není dostatečné. Proč? Písmo nám nikde neříká, že pouze smrt Boha může zaplatit za hříchy světa. *Naopak říká „Když tedy přišla skrze člověka smrt, přišlo skrze člověka také vzkříšení mrtvých“* (1 Kor. 15:21) a „*První člověk, Adam, se stal duší živou, poslední Adam Duchem oživujícím*“ (1 Kor. 15:45). Víme, že Ježíš musel zemřít a že Bůh je nesmrtelný. Pokud byl Ježíš Bohem pak nemohl zemřít a my nejsme spaseni.

Koncily v Niceji (325 n.l.) a později v Chalcedonu prohlásily Ježíše za plně Boha a plně člověka, to jest doktrína o spojení Božské a lidské přirozenosti v Kristu, v němž obě přirozenosti tvoří jednu osobu. Ježíš tedy byl pokoušen ale přitom nebyl pokoušen, je konečný člověk a zároveň nekonečný Bůh, je vševědoucí ale přitom není vševědoucí, zemřel ale zároveň nezemřel, byl všemohoucí Bůh ale zároveň zranitelný člověk, trpěl ale zároveň netrpělatd. Zkuste to vysvětlit dětem v nedělní škole! Apoštol Pavel nás ve svém listu Timoteovi varuje „*vyhýbej se světským prázdným řečem a protikladným tvrzením toho, co se falešně nazývá poznání*“ (1 Tim. 6:20) S takovýmto Ježíšem jsem měl vždy velký problém se ztotožnit. Bible nám přece představuje lidského Ježíše, který žil celý svůj život v omezení lidské bytosti. Rozhněval se a byl unavený (Marek 3:5, Jan 4:6), i když nikdy nezhrěšil. Musel se naučit poslušnosti tím, co trpěl (Žid 5:8). Sám se přiznal, že neměl veškeré poznání (Marek 13:32). Jako dítě potřeboval růst v moudrosti (Luk 2:52). Mnohokrát se na něco ptal: „Kdo se dotkl mého šatu? Jak je to dlouho, co se mu to stává? O čem jste cestou hovořili? Pokud byl „sám Bůh od samého Boha“ (v Bibli jsem nic takového nenašel) tak to všechno pouze předstíral?! Jakého Ježíše nám to trinitářství presentuje? Apoštol Pavel varoval „*když někdo*

přichází a hlásá jiného Ježíše, než jsme hlásali my.....klidně to snášíte“ (2 Kor. 11:4)

Anthony Buzzard podotýká: „Učedníci očekávali Mesiáše narozeného z Davidova rodu. Tak jak každý monoteistický Žid rozuměl, výraz syn Boží měl královský význam osvojený ve Starém zákoně. Označoval lidskou bytost, krále, který má zvláštní vztah s Bohem a je obdařený Jeho duchem. Že by z toho vyplývalo Ježíšovo Božství v trinitářském slova smyslu, by byla pro Židy ta nanejvýš zarážející a revoluční myšlenka.“ Důležitý prorocký text v Deuteronomium, (Deut. 18: 18-22) který cituje Petr i Štěpán ve svých klíčových Duchem inspirovaných proslovech ve Skutcích, prohlašuje, že slíbený zastupitel Boha nebude sám Pán Bůh, ale jeho mluvčí „**Ustanovím jím proroka z jejich bratří jako jsi ty. Dám svá slova do jeho úst a poví jim všechno, co mu přikáže.**“ **Měli bychom být opatrní a ujistit se, že vyznáváme věrnost tomuto Mojžíšem prorokovanému Spasiteli. Velebení nesprávných pojmů Spasitele riskuje velebení jiného Spasitele. Ježíšova konfese je ta pravá konfese pro křesťany (Marek 12:29). Mnoho učenců ví, že ta konfese není trinitářskou konfesí. Ten Jeden Bůh Izraele a Ježíše byl a je Otec, ten „samotný Bůh“ (Jan 5:44), ten „jediný pravý Bůh“ (Jan 17:3)**

Samozřejmě tím nechci říci že Ježíš je pouze prorok (i když je jím také). On je absolutně unikátní jediný (jediný bez hříchu počat Bohem z panny) a prvorozený (jako první vzkříšen z mrtvých) Boží Syn. Jenom v něm máme spasení a přístup k Otci. Zároveň se ale plně identifikuje s námi jako syn člověka a Mesiáš. Apoštol Pavel píše „*Neboť ty které předem poznal, také předem určil, aby byli připodobněni obrazu jeho Syna, tak aby on byl prvorozený mezi mnoha bratřími*“ (Řím 8:29).

A. Buzzard píše: „Význam slov se musí hledat v rámci prostředí, ve kterém byla napsána. Bible nebyla složena ve 20. století, ani její pisatelé nevěděli o pozdějších konfesích a koncilech. Při určování autorova úmyslu, souvislost je nejdůležitější. Ježíš se na stránkách Janova evangelia nikdy za Boha neoznačil. Slova *ho theos* (tj. Ten Bůh) v absolutním smyslu nejsou nikde s určitostí aplikována na Ježíše. Slovo, které Tomáš použil v Janovi 20:28 na popsání Ježíše, bylo vskutku *theos*. Avšak sám Ježíš připomíná, že Starý zákon nazýval soudce „bohové“.

Ježíš si při žádné příležitosti neříkal Bůh v absolutním smyslu. Jaký precedent Tomáš následoval, když Ježíše nazval „můj Bůh“? První křesťané bezpochyby užívali slova „bůh“ v širším významu než je dnes zvykem. „Bůh byl popisný titul, aplikovaný na řadu vládních orgánů, včetně římského císaře. Slovo „bůh“ nebylo omezeno na svůj absolutní význam jako osobní jméno svrchovaného Boha, tak jak je dnes používáme. Také Hospodinův anděl, jako představitel Boha, může být ve Starém zákoně nazván „Bůh“ (Gen. 16:9-13) **Biblická slova k nám přišla z rané církve, a tak právě v tom novozákonním prostředí musíme objevit jejich význam.**“

Nejvýznamnější je, že tomu slíbenému Mesiáši byl dán titul Bůh v Žalmu 45:7: „*Tvůj trůn, Bože trvá navěky a navždy*“. Další verš ujasňuje, že tento „Bůh Mesiáš“ je požehnaný svým Bohem: „*Proto tě, Bože, tvůj Bůh pomazal olejem veselí nad tvé druhy*“. Tomáš vzdal Ježíšovi tu nejvyšší poctu, když ho oslovil královskými Mesiánskými tituly „Pán“ a „Bůh“, odvozenými ze Žalmu 45:7, 12.

Někdo, kdo je ve skutečnosti Bůh nemůže zároveň být člověk ve smyslu konkrétní lidské bytosti. Chalcedonská formulace toto přiznává a uděluje Ježíši pouze „obecné lidství“. Říká že Ježíš nebyl konkrétním člověkem. S takovým abstraktním Ježíšem se ale těžko můžeme ztotožnit. Pod zhoubným vlivem Řecké filozofické abstrakce se nám zde vynořuje zcela jiný Ježíš než ten zřejmě lidský mesiáš kterého popisují evangelia a předpovídají starozákonní proroci. Cambridgeský profesor teologie G. Lampe si stěžuje „Podle této christologie věčný Syn na sebe vzal nadčasovou lidskou přirozenost, nebo ji učinil nadčasovou tím, že si ji přivlastnil; Ježíšovi je tím připsána lidská povaha, která nebyla ničím podstatným zavázána zeměpisným okolnostem; to ve skutečném konkrétním světě ničemu neodpovídá. Ježíš tedy přece jen nakonec „nepřišel v těle“. Jak varuje apoštol Pavel „Ten kdo.....“

Je to prý záhada říkají trinitáři. Ano, skutečně záhada, protože logika nám zde nepomůže. Mnozí se to snažili vysvětlit, ale marně. Připomíná mi to evoluční teorii kdy též logika musí být odložena

stranou a mi jsme vyzváni, po prezentaci zdánlivě přesvědčivých "faktů", abychom prostě věřili, že to tak je. Samozřejmě Bůh pro nás zůstává z velké části záhadou, ale to co nám zdělil ve svém slovu o své podstatě je zcela srozumitelné. Zdravý selský rozum je také důležitý dar od Boha.

Janovi je přičítána myšlenka že Ježíš před-existoval jako Syn – že on je tím slovem. Proč?

John A. T. Robinson bývalý profesor teologie na universitě v Cambridge nás upozorňuje, že až pod vlivem řeckého gnosticizmu došlo k osudnému přesunu v chápání před-existujícího slova v Janovi z logického „Boží výrok“, Boží moc a záměr v akci na chápání „slova“ jako před-existující božské osoby. Ano to slovo bylo plně obsaženo v lidské osobě, když se stalo tělem (Jan 1:14). Ježíš je proto tím čím se to slovo stalo. Jan 1:1, 14 prohlašuje že „slovo“, (v některých překladech neoprávněně uváděno s velkým S) které plně vyjadřovalo Boha – *theos* – se stalo člověkem, mužem Ježíšem. Ano Ježíš plně vyjadřoval Boží charakter. On nám „*oznámil všechno co uslyšel od svého Otce*“ (Jan 15:15) Oznamoval nám Boží slovo, „byl tím slovem“. Nemá se ale identifikovat jedna ku jedné s před-existujícím slovem, jako kdyby on sám před-existoval. Rozdíl je jemný, ale má zdrcující následky pro celý vývoj christologie. Profesor systematické teologie v Jeně Hans Wendt podrobuje prolog Janova evangelia pronikavému rozboru. Poukazuje na to, že „slovo“ se ve starém zákoně konstantně objevuje jako označení Boží tvořitelské činnosti. Na základě toho ukázal, že když „slovu“ rozumíme v tom jeho hebrejském smyslu neexistuje naprosto žádné odůvodnění k předpokladu že Jan mínil: „Na začátku byl spolu-věčný Syn Boží a ten Syn byl s Otcem a ten Syn byl Bůh“. Jak píše Anthony Buzzard: „**Správné hodnocení Jana ponechává výrazu „slovo“ jeho starozákonní, židovský význam „záměr“ nebo „plán“, nebo „moudrost“.** Vyhýbá se nebezpečí doketického (že se jen zdál být člověkem) popisu Krista, a také napětí mezi Janem a synoptiky, kteří o před-existujícím Kristu vůbec nic neví. Můžeme to porovnat například s tím jak se mluví o moudrosti v Přísloví 8:22-36 „*Hospodin mě vytvořil na počátku své cesty, dávno před svými činy, již tenkrát. Odvěků jsem byla utvořena.....byla jsem vedle něho jako řemeslník, byla jsem jeho potěšením den za dnem....*“. Je snad moudrost také Božská osoba? **Když Jan napsal že to Slovo se stalo tělem nemínil tím říct, že nějaká Božská osoba se stala lidskou osobou. Mínil tím, že neosobní personifikace – Boží slovo – bylo plně vyjádřeno v lidské bytosti.** Osudným krokem bylo, říká profesor Wendt, když „slovo“ Janova prologu nebylo rozuměno na základě jeho hebrejského pozadí, ale v Alexandriánském a Philonickém smyslu jako bytost mezi Bohem a člověkem.

„Tradiční formule o Kristovi prokazují náklonnost k výkladu zahajovací pasáže Jana takovým způsobem, který ignoruje velmi lidské portréty předložené Matoušem, Markem, Lukášem a Skutky. Mohlo to být proto, že Janův sloh, zatímco přesně hebrejský, se zamlouval spekulativní řecké myslí a lehce se dal od pohanů nesprávně vyložit a překroutit?“ Nesmíme zapomínat na to, že Jan byl hluboký myslitel a rád používal básnické obraty a tím se samozřejmě vystavuje většímu nebezpečí nesprávného výkladu. Myslím si, že Jan je dokonce takovým „chytákem“ pro ty kdo nemají pevné základy postavené na jasných prohlášeních víry Ježíše a apoštolů (hlavně samozřejmě Pavla a Petra) **Je nám řečeno že slovo = Bůh = Ježíš. Hotovo. Pokud nevyznáš že Ježíš je Bůh nejsi křesťan, jsi zatracen. Takto zkratkovitě opravdu přistupovat k Písmu nejde! Všimněme si za jakým účelem Jan říká že napsal evangelium „*Tato však jsou zapsána, abyste uvěřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jménu.*“ (Jan 20:31)**

Vliv řecké spekulativní filozofie možná už začal účinkovat ke konci prvního století, protože Jan ve svých listech zdůrazňuje Ježíšovu lidskost. V 1 Janův 4:2 a 2 Janův 7 Jan píše že Ježíš přišel *en sakri*, „jako lidská osoba“, a ne „do lidského těla“, což je úplně něco jiného.

Je důležité si všimnout, že Pavel mluví o evangeliu, které bylo skryto v Božím Plánu „před věčnými časy“. **Apoštol Jan napsal „že Kristus byl zabítý od počátku světa“ (Zjev.13:8) I když většina českých překladů ten verš překládá tak, aby tam to spojení nebylo přímé, zatímco v řeckém originále, tak jako ve většině anglických překladů, to spojení přímé je!. Toto je důležitý klíč k židovskému chápání před-existence, a byl „ztracen v překladu“. Proč? Pavel píše, že Bůh**

„povolává to, co není, jako by bylo“ (Řím 4:17). Je to celkem známý biblický princip, že Všemohoucí oslovuje neexistující věci jako kdyby už existovaly, protože brzy budou existovat podle Jeho záměru. Bůh mluví k Abrahámovi o zaslíbené zemi jako kdyby už ji měl „*Tvému semeni jsem dal tuto zemi*“ (v českých překladech převedeno na čas budoucí). V Janovi 3:13 Ježíš říká že „*Syn člověka je v nebi*“ avšak později Ježíš říká že „*dosud nevystoupil k Otci*“ (Jan 20:17). Ten rozpor je vyřešen když pochopíme následující fakt: **O věcech se může říct, že už se přihodily v Božím záměru, zatímco stále ještě čekají své skutečné historické vyplnění v budoucnosti. Z tohoto pohledu Syn ji před-existoval v Boží mysli, v Božím záměru i když ještě nebyl zjeven. „Když si žid přál označit něco za předurčené, mluvil o tom jako už existující v nebi“ (E.G. Selwyn)** Tento biblický a židovský způsob myšlení je velice důležité mít na paměti když hodnotíme Jana a další verše naznačující Ježíšovu před-existenci. „**V řečtině je perfektně vhodné slovo pro „skutečnou“ před-existenci (*pro-uparchon*). Je velmi důležité, že nikde v písmu se nevztahuje na Ježíše, ale vztahuje se na něho až ve spisech řeckých církevních Otců druhého století.** Tito řečtí vykladači Písma nerozuměli hebrejskému způsobu myšlení, ve kterém byl Nový zákon napsán a naneštěstí do něj vkládali své pohanské představy, které my jsme zdědili.“

Apoštol Petr nás učí chápat před-existenci jako předurčení.

V prvním Petrově listu kde Petr píše vyvoleným kteří „*byli předem vyhlédnuti (*proginosko*) od Boha Otce* (1 Petr 1:2). Ve 20. verši pak píše „*On jako beránek bez vady a bez poskvrny byl k tomu předem vyhlédnut (*proginosko*) před stvořením světa a přišel kvůli vám na konci časů. Skrze něho věříte v Boha, který ho vzkřísil z mrtvých a dal mu slávu, takže se vaše víra i naděje upíná k Bohu.*“ (Cituji ekumenický překlad protože naše modernější překlady neberou v úvahu fakt že v obou verších je použito stejné řecké slovo *proginosko*).

Petr a Jan rozuměli, že sláva, kterou Ježíš už „měl“, je ta stejná sláva, kterou Ježíš už „dal“ těm věřícím, kteří ještě nebyli narozeni v době jeho modlitby (Jan 17:22). **To prostě znamená, že co je stanovené v Božím plánu, už „existuje“, protože zatímco my jsme v čase, tak Bůh je zároveň „nad“ naším časem.**

Musíme si vybrat, zda vykládat N.Z. z hlediska Američanů a Evropanů, nebo s pochopením pro Ježíše a jeho židovskou kulturu. Pavel píše „*Jestliže však některé větve byly vylomeny a ty, planá oliva, jsi byl naroubován na jejich místo a stal ses účastníkem kořene i tučnosti olivy, nevynášej se nad ty větve! Jestliže se vynášíš, nezapomeň, že ty nenesíš kořen, nýbrž kořen tebe.*“ (Řím. 11:17-18)

Mesiáš, který je před-existujícím vtěleným Bohem naprosto zpochybňuje Ježíšovo lidství a je mnohem blíže pohanskému nápadu o před-existujících duších a gnostickým „aionům“.

Naneštěstí, tyto pohanské nápady už brzy vpadli do církve a začaly kazit víru, právě jak Petr a Pavel varovali (2 Petr 2, Skut. 20:29-31).

Pokud by byl Ježíš sám vtělený Bůh neměli by jsme žádnou šanci žít tak jak on žil. Ježíš ale říká učedníkům, že tak jak on je jedno s Otcem tak mají být i oni a že máme vykonávat dokonce i větší skutky než on. On je ten druhý a poslední Adam, dokonalý člověk, Boží Syn na němž je založen svět protože jedině on umožňuje spásu každému člověku – každému synovi a dceři Boha. My všichni jsme přece Boží děti skrze Ježíše Krista. Jak upozorňují jedni z nejlepších myslitelů sedmnáctého století Isaac Newton a John Locke „**Cílem Nového Zákona je přece abychom vyznali Ježíše za Mesiáše a ne za Boha**“. Ježíš nám jasně říká, že přišel oslavit Otce, abychom my poznali Otce, že bez Otce nemůže nic. Ježíš říká že jeho Otec je větší než on (Jan 14:28). **Jak tedy můžeme říkat, že je spolu-rovný s Otcem?! Tím popíráme slova Mesiáše! Musíme brát Ježíšova slova vážně. Nemůžeme popírat Jeho slova protože se nám nehodí do našeho vyznání víry!** „*Každý kdo zachází dále a nezůstává v učení Kristově, nemá Boha, kdo zůstává v učení Kristově, má i Otce i Syna*“ (2 Jan 1:9) Můžeme a máme chválit a uctívat Krista, ale předně Boha Otce. On je původcem a základem všeho, včetně jeho **prvorozeného** Syna Ježíše Krista.

Abychom pochopili Jana (a zbytek Nového Zákona), musíme věnovat řádnou pozornost jeho

kulturnímu dědictví. Tím nebyl svět řecké filozofie, ve kterém vznikly dogmatické konfese o nějakých tři sta let později. Byl to svět židovského striktního starozákonního monoteismu. Ježíš nezměnil starozákonní vyznání víry, že Bůh je jediný, Jahve, uvádí to jako nejdůležitější příkázání (Marek 12:29). Ježíš nám nikde nevydává svědectví o trojjediném Bohu jehož on by byl součástí. Neexistuje žádné svědectví, že některý z apoštolů byl vynálezcem nového názoru na Ježíše jako na nejvyššího Boha. Pavel kategoricky rozlišuje mezi Ježíšem a jeho Otcem. V klasické konfesi říká: „*Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš*“ (1 Tim 2:5) a „*My (křesťané) přece víme, že je jediný Bůh – Otec*“ (1 Kor 8:6). Pavel pokračuje, že je jeden Pán, Ježíš Kristus. Neříká tady (ani nikde jinde), že Ježíš je „jeden Bůh“. Pavel výslovně prohlásil pouze Otce za toho jediného Boha, v souladu se vším co čteme ve Starém zákoně a v učení Ježíše. Říká se, že některá Pavlova slova si zdají odporovat a Petr nás přímo varuje, že „*některá místa těžko srozumitelná neučení lidé překrucují, jako činí i s ostatním písmem, k jejich vlastní záhubě*“ (2 Petr 3:16). O to větší důvod máme k založení našeho chápání Pavlovi doktríny o Bohu na jeho výslovných a jasných prohlášeních víry. Rozhodně bychom neměli nechat jiné, méně jasné pasáže z jeho spisů zatemnit ty průhledné a jednoduché logické výroky, se kterými definuje Boha.

Také Petr po zmrtvýchvstání nezná jiného Mesiáše než „muže Ježíše“ (Skutky 2:22). V Bibli je naprosto nemožné plést Boha Jahve s lidskou bytostí.

Jsou dva verše (Jan 20:28 a Židům 1:8), kde je Ježíš s určitostí nazván Bohem (ale v jiném smyslu než Bůh Jahve – *theos*, ne *ho theos*) a výklad Jana jako kdyby byl řeckým filozofem dostačující na založení učení o trojjediném Bohu, o tzv. „soubytnosti“ Ježíše s Bohem Otcem? Pokud máme brát v úvahu „celou Boží radu“ tak je velice nerozumné a nebezpečné zakládat naše učení na několika verších obzvlášť když stovky biblických veršů, a hlavně sám Ježíš, říkají něco jiného. Navíc i mezi renomovanými trinitáři je silná tradice, která uznává, že tyto texty neprokazují Ježíšovo Božství v trinitářském slova smyslu. (Viz. „Sporné texty“ na konci článku)

Myslím, že bychom si měli uvědomovat, že doktrína o trojjediném Bohu vzešla z větší části z pohanského Řecko-římského myšlení, kterému se podařilo nakazit křesťanství svým mnohobožstvím a idejemi bohů sestupujících na zem. Opět cituji Buzzarda „Křesťanům bylo řečeno, že Konstantin, který je spojen s koncily jenž zavedly trinitářskou víru, byl obrácen na křesťanství. To, co se ve skutečnosti stalo, bylo pravým opakem. Tento rafinovaný politický obr vzal křesťanství pod svá křídla proto, aby prosazoval své vlastní politické záměry. Křesťanství bylo obráceno na Konstantina a vdalo se do nábožensko-politického svazku, jehož finanční podporovatel si nadále nechal razit mince na počest jeho boha – Sol Invictus, boha slunce.

Vývoj který vyvrcholil koncily v Niceji a Chalcedonu, lze sledovat ve třech hlavních stupních. Za prvé, alexandrijští teologové ztotožnili „*logos*“ řecké filozofie s před-existujícím Kristem. Za druhé, Origen propagoval nebiblickou doktrínu o věčném plození Syna. Za třetí, tzv. Athanasiova konfese, obrážející Augustinovo trinitářství, zrušila veškerou podřízenost Syna vůči Otcovi a zredukovala odlišnosti mezi třemi členy Boha do takové míry, že se prakticky neví, jak „ty tři“ popsat. Křesťanství zavřelo své oči před biblickou realitou a prostotou, když se rozhodlo, že Bůh je složen ze dvou nebo tří osob. Propagace tohoto mnohonásobného Boha byla jedním z největších ideologických úspěchů všech dob. Byl dosažen s pomocí donucení, meče, mučení a masivního nátlaku od koalice duchovních a státu.“ Tyranie dogmatu se jeví na příklad v Athanasiově konfesi, která hrozí smrtí těm, kdo se odchýlí od ortodoxního trinitářství.

Až příliš pozdě, někteří signatáři Nicejského dogmatu z Antiochie zaslali Konstantinovi písemný protest. „spáchali jsme bezbožný čin, O Vladaři, tím že jsme přispěli k rouhání ze strachu před tebou“. Tak píše Eusebius z Nicomedie. Kostky ale byly vrženy. Celá nová teologie byla formálně kanonizována do církve. Řeční filozoficky-náklonní teologové z Alexandrie, vedeni Athanasiem, vyhráli. Ti pod dřívějším vlivem židovského monoteismu byli poraženi. Nonkonformisté, kteří odmítli podepsat dohodu, byli okamžitě vypovězeni. Od té doby církev převzala a diktovali ji teologové silně ovlivnění řeckým myšlením. A tím pádem byl určen směr církevních doktrín na

dalších sedmnáct století. Jak poznamenává H.L. Goudge: „**Když řecká a římská mysl začala ovládat církev místo Hebrejské, byla to pohroma, ze které se církev nikdy nezotavila, ani v doktríně, ani v praxi**“. Konstantinův vliv pokračuje téměř bez výzvy. Konstantinem posvěcená hereze trojjediného Boha vrhá svůj krvavý stín na celé dějiny křesťanství. Je nejvyšší čas se jí zřítit a vrátit se zpět k víře v jediného Boha, k víře Ježíše Krista, jeho Syna, **Mesiáše kterého mi máme následovat**.

Po koncilu v Niceji, Konstantin nejenom vyloučil z církve a poslal do vyhnanství každého, kdo se odmítl přizpůsobit, ale pro jistotu spálil všechny dopisy obsahující stížnosti a námítky. To bylo tragické potlačení nežádoucích faktů, a historie je plná podobných příkladů.

Křesťanství zaměnilo jediného Boha Hospodina, stvořitele za jiného Boha – mýtického, abstraktního Boha Syna. „Ke své hanbě a žalu dalo na protiúčet historického muže Ježíše Mesiáše, jehož touha jako unikátního Božího zástupce byla přivést lidi k Jednomu Bohu – „**On jest jediný dobrý**“. „*Já sám od sebe nemohu dělat nic*“ (Jan 5:30). Řecká mytologie triumfovala nad hebrejskou teologií.“

„Když křesťanství adoptovalo Boha o více než jedné osobě, nevědomky si zahrávalo s modlářstvím. Vydalo se na cestu nezákonnosti, když objalo „jiného Boha“ kromě toho jediného pravého Boha, Otce. Křesťanství tím porušilo první přikázání. Lidé se mohou přít, že čirá početní převaha těch, kteří souhlasí s trinitářským pojmem, je dostatečným svědectvím o správnosti té víry. Jak by se mohli všichni ti lidé mýlit?“ Má ale mentalita většiny rozhodovat o tom co je správné a co špatné? Součástí křesťanského růstu je ochota přiznat, že jsme byli ošáleni, že jsme neměli dostatečnou informaci na to, abychom se správně rozhodli o biblických otázkách.

Ježíš říká že, je jeden pravý Bůh, a toho jednoho Boha pojmenoval „Otec“. Vždycky sebe odlišoval od Boha tím, že se prohlašoval za Jeho posla. Protestoval, že se neprohlašuje za Boha, ale za Božího Syna (Jan 10:34-36). Ježíš byl ustavičně označován novozákonními pisateli jako člověk, dokonce i po jeho vzkříšení z mrtvých. Ježíš sám sebe neustále a opakovaně označuje jako „Syn člověka“. Ze by se nám tím snažil něco zdůraznit? Ani jeden pisatel nikdy nepopisuje Ježíše jako „jediného pravého Boha“, ani ho do té fráze „jediný pravý Bůh“ nikdy nezahrnuje. Ježíš a Bůh jsou výslovně odlišováni kdykoliv je zmínka o obou dohromady. Jsou dvě oddělené a odlišné osoby. V Novém zákoně je takových 1 350 monoteistických textů, kromě tisíců ve Starém zákoně. Ty se vyskytují pokaždé, když je Otec nazván Bohem. Ve Starém zákoně se osobní zájmena jednotného čísla vztahují na Boha takových 11 000krát. To nás informuje že Bůh je jediný jednotlivec. Chalcedonská formule prohlašuje, že Ježíš je „pravý Bůh od pravého Boha, zplozen a ne učiněn, jedné podstaty s Otcem“ a „tentýž je dokonalým Bohem, tentýž je dokonalého lidství, vpravdě Bohem a vpravdě člověkem“. Tato formule je tak zranitelná, že jeden římskokatolický učenec (Aloys Grillmeier) tvrdí: „Požadavek na úplné přehodnocení toho, co církev po celou dobu až do dnešního dne o Kristu věřila, je naléhavý“. **Není možné ukázat víru ve tři spolu-rovné, spolu-věčné osoby v křesťanských spisech před koncem druhého století. Trinitářští učenci tento fakt široce uznávají. Římská katolická církev otevřeně přiznává, že jejich doktrína o Trojici k nim nepřišla z Bible, ale z po-biblické tradice. Poznámka kardinála Hosiera z 16. století si zasluhuje pozornost: „Věříme v doktrínu o Trojjediném Bohu proto, že jsme ji obdrželi z tradice, i když Písmo se o ní vůbec nezmiňuje**“.

Proč tolik hněvu a násilí, tolik krve a vraždění na obhajobu této doktríny proti tzv. „kacířům“? Proč dokonce i dnes, v mnoha křesťanských kruzích zpochybňování Trojice vzbuzuje tak mimořádný poplach? Stydím se sám za sebe, že většinu mého křesťanského života jsem s Trojicí, alespoň navenek, bezmyšlenkovitě souhlasil, aniž bych si důkladně ověřil jestli to učení o samé podstatě Boha je pravdivé. Tím jak jsem ten „problém“ začal více studovat jsem současně začal více vnímat, že cosi není úplně v pořádku s naším uctíváním a modlitbami. Naše chvály a modlitby jsou zaměřeny převážně na Ježíše - naše chvály možná výhradně na Ježíše – ale sám vlastně často nevím, protože rozdíl mezi těmi dvěma je tak zamlžený abstraktní poučkou že oba jsou jeden Bůh.

Upíráme slávu Bohu Otci a ten kterému to způsobuje největší bolest je Ježíš Kristus.

Duch svatý je prý třetí rovnocennou osobou tohoto Boha – třetím Bohem. Ne, to asi říci nemohu protože je jen jeden Bůh. Ten jeden Bůh jsou ale tři osoby a všechny jsou rovnocenní Bohové, a nebo snad bohové? Jak jen mohou dva různí jednotlivci, (o Duchu svatém ani nemluvě) Otec a Syn (kterými zřejmě jsou skrz naskrz Nového zákona), být každý plně Bohem a dohromady tvořit jen jednoho Boha? Zdravý selský rozum to nebere a tak jen bezmyšlenkovitě souhlasí – je to prostě tajemství.

To tajemství je ale trochu v něčem jiném než v abstraktní doktríně. To tajemství je v dokonalé vzájemné lásce mezi Otcem a Synem. „*Neboť tak Bůh miloval svět, (tebe a mě) že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný kdo v něj věří, nezahynul, ale měl život věčný.*“ Věčný Bůh, náš nebeský Otec a stvořitel opustil svého nanejvýš milovaného, bezhříšného Syna, dokonalého Člověka, abychom ty a já mohli mít s Ním (Bohem Otcem) stejný vztah jako má náš Pán a Král Ježíš Kristus. Pro Boha Otce to byla bolest ještě vyššího řádu než kdybychom my nedokonalý rodiče obětovali své vlastní dítě. Evangelium bylo vážně zkompromitováno myšlenkou, že sám Bůh zemřel na kříži. Bůh nás vyzývá, abychom ho milovali i celou svou myslí. Žádal by od nás zároveň abychom věřili v nevysvětlitelný, zcela abstraktní a rozumem nepochopitelný pojem Trojice? (A zde opravdu nejde o to že Bůh pro nás zůstává do velké míry záhadou). Uvalilo to na křesťanství nesnesitelné břemeno a nelegitimně vyžaduje zcela popřít selský rozum každého, kdo chce uctívat Boha celou svou myslí, tak jak je mu přikázáno.

Dnes jsme upustili od zabíjení „nonkonformistů“. Mohou být nicméně potrestáni jinými způsoby jako třeba vyloučení ze společenství těmi kteří si činí nároky na hlídače ortodoxie. V žádném případě ze sebe nechci dělat nějakého revolučního objevitele pravdy. Jednoduchá pravda o Bohu, Synu a Duchu svatém (pochopitelná i pro dítě a obzvlášť pro dítě) vždy platila a vždy tu byli ti kteří ji obhajovali. Já jenom většinou opakuji, co už oni řekli a toužím, aby naším základem bylo Boží slovo a ne tradice. Pouze tak se budeme schopni sjednotit za Ježíšem Kristem, naším Pánem, spasitelem a vykupitelem, Synem Božím a synem člověka. On se vrátí ve slávě a moci na zem a ustanoví své království na tisíc let a po těch tisíci letech bude Bůh všechno ve všem.

„Jsme náchylní k bezmyšlenkovitému souhlasu s posvěcenou církevní tradicí. Často jsme ohromeni pravomocí a tituly. Zřídka se pozastavíme nad tím, že náboženští vůdci se většinou přizpůsobili převládajícímu nebo přijatelnému systému myšlení a za jejich ortodoxii dostávají odměnu. **Vnutit aureolu svatosti na nedokazatelný a nebiblický pojem proto, že teologové čtvrtého století ve spolčení s „křesťanským“ císařem diktovali podmínky konfesí, vyzdvihuje slepé přijetí dogmatu nad upřímné pátrání po biblické pravdě.**“ **Kéz jsme jako židé z Beroje kteří „byli ušlechtilejší než ti v Tesalonice, přijali slovo se vši dychtivostí a denně pečlivě zkoumali Písma, zdali je tomu tak.“ (Sk. 17:11).**

„Jakmile byla jednou židovská víra v Boha jako jedinou osobu popřena, spekulace se rozbujely a odchýlování k mnohobožství bylo nevyhnutelné. Křesťanství vyplnilo předpověď žalmisty Davida, když řekl: „*Útrapy si rozmnožují, kdo vyměnili za jiné bohy*“ (Žalm 16:4). Tak jak apoštol Pavel varoval církev prvního století: „*Když někdo přijde a zvěstuje jiného Ježíše, než jsme my zvěstovali..... klidně to snášíte*“ (2 Kor. 11:4). V Pavlových spisech není možné najít předexistujícího Boha Syna, kromě v případě, když člověk úplně ignoruje Pavlovy základní výroky víry ohledně Syna Božího, „*který se podle těla narodil ze semena Davidova*“ (Řím 1:3, srv. Gal. 4:4). Slovo, které Pavel užívá znamená jednoduše „vchází do bytí“, „vchází do existence“, tj. ze ženy (Gal. 4:4), která sama byla potomkem Davidovým (Řím. 1:3). Pavel se pevně drží svého židovského monoteismu, konfese která tím nejjednodušším způsobem prohlašuje, že „*Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš*“ (1 Tim. 2:5), a že „*pro nás je jediný Bůh – Otec, z něhož je všechno, i my pro něj, a jediný Pán – Ježíš Kristus, skrze něhož je všechno, i my skrze něj.*“ (1 Kor. 8:6).“ (Ježíš byl v Božím plánu ještě před založením světa a bez něho by nebylo života. To ale neznamená že Ježíš je Bůh stvořitel!).

„Trinitáři kladou pozoruhodné břemeno na určité texty, předkládané jako „důkazy“ Kristovy před-

existence. Elohim neposkytuje žádné svědectví o pluralitě v hebrejském Bohu. „Poslán od Boha“ nedokazuje, že jste se před vaším příchodem na zem těšili z života v nebi. V Písmu byli „posláni“ také proroci a Jan Křtitel. Jeremiáš byl „předurčen“, ale před svým narozením neexistoval. Ježíš byl prvně přiveden do bytí a potom poslán (Sk. 3:26). Byl pověřen po jeho narození. Bible nemá co říci o jeho údajné před-lidské existenci, takže i pokud by tomu tak bylo nemůže to být pro nás nijak důležité. Je prvorozený ze všeho stvoření – to nenaznačuje nestvořenou, věčnou bytost. Když jsem syn svého otce tak to znamená, že on mě zplodil a já přicházím do bytí až po svém Otci. Že by sám Bůh rostl v těle Marie, byl všemohoucím a vševědoucím nemluvnátkem a dítětem.....a nebo ještě nebyl vtělený Bůh když byl batole?

A. Buzzard píše: „Když křesťanství vyhlásilo „jiného Ježíše“, který byl „samým Bohem“, automaticky začalo kázat „jiného Boha“, který se stal částí božského trojúhelníku. Bible opakovaně dokumentuje lidskou tendenci vytvářet si jiné bohy. Bůh starého zákona, který prostřednictvím Izaiáše řekl: „*Pochopíte že to jsem já. Předě mnou nebyl vytvořen Bůh a nebude ani po mě...*“ (Iza. 43:10, 42:8), byl jednou bytostí v myslích Židů a církve prvního století.

Když křesťanství začalo uctívat jako Nejvyššího Boha toho, kdo byl zplozen víra upadla do modlářství. Skrytý problém, kterému dnes církev čelí, je její chybné chápání Boha, které do ni vpadlo z pohanských filozofií. Raná církev bojovala za jedno-osobního Boha a prohrála.

Avšak s odhodláním k čerstvému, objektivnímu pohledu na nezvratné důkazy Bible možná shledáme, že pojem Trojjediného Boha není o moc víc než teologický mýtus pro dospělé.“ Nemohlo to asi dopadnout jinak když hlavní slovo nad výkladem Bible převzali abstraktně myslící řečníci kteří byly vychováni v úplně odlišné kultuře od židovské a jejich porozumění Starého zákona těžko mohlo být stejné jako židovských apoštolů. Protože se ubírali „filozofujícím“ směrem správně nepochopili, že tajemství dokonalé jednoty Otce a Syna spočívá v dokonalé lásce a pravdě a ne v abstraktních poučkách že 1=3 a 3=1. To že posléze zahrnuli i Ducha svatého jako třetí osobu mystického Božího trojúhelníku pouze ukazuje jak daleko se v marnosti abstraktního myšlení dostali. Přední Anglický biblický teolog Alan Richardson to říká celkem výstižně. „**Zeptat se, zda duch v Novém zákoně je osobou v současném slova smyslu by bylo jako se ptát, zda duch Eliášův je osobou. Duch Boží je samozřejmě osobní, je to Boží dunamis (moc) v akci. Duch svatý ,ale není osobou, existující nezávisle od Boha. Řeč o Duchu je způsob jakým se mluví o osobních zákrocích Boha v historii, nebo o vstalém Kristovi osobně jednajícím v životě a svědectví církve. Nový zákon nikde nepředstavuje Ducha – o nic víc než moudrost Boha – jako mající nezávislou osobu.**“ Duch Boží nám poskytuje vhled do nitra Boha. Bůh nás naplňuje a inspiruje svým Duchem, zmocňuje nás. Máme dary Ducha svatého. Duch svatý nám umožňuje mít z Bohem opravdový vztah. Nazvat ho ale třetí osobou Boha je zavádějící.

Pokud přijmeme slova zakladatele křesťanství tak jak jsou, pak víra v Trojici zpochybňuje jeho učení o tom nejdůležitějším přikázání a o jádru pravého náboženství – o víře v Boha, který je jediná nerozdělená bytost. Podle jednoho z nejzhoubnějších pojmů, které do současné církve vpadly, názory člověka jsou prý bezvýznamné, hlavně když on či ona miluje Boha a svého Bližního. **Prostý biblický fakt ale je, že Písmo trvá na pravdě, na rozdíl od omylu, jako na základu uctívání.**

„Bible s pozoruhodnou konstantností trvá na unikátní osobnosti Jednoho Boha, stvořitele a Otce, a na nutnosti poznání toho jednoho Boha, Otce, a Jeho Syna, Mesiáše. Přísně monoteistické biblické texty rozptylují jakékoliv představy, že kromě Otce ještě nějaká jiná osoba by mohla být tím pravým Bohem. Písmo odporuje myšlence, že si můžeme přizpůsobit každý svůj pojem Boha podle našeho kulturního prostředí, at už je taková myšlenka jakkoliv dobře míněna. Pokud tomu tak učiníme, ucházíme se o pohanství a nevyhnutelné mnohobožství, a to znamená zkázu pravé víry.

Vyhlásili jsme Ježíše za samého Boha zatímco Ježíš chtěl, abychom spolu s ním uctívali toho jediného nejvyššího Boha Otce. Chtěl, abychom uvěřili, že on je Syn Boha a skrze něj poznali toho jediného pravého Boha, našeho Otce a stvořitele. „*A toto je život věčný: Aby poznávali tebe,*

jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“ (Jan 17:3) My jsme se nechali přesvědčit, že on je Bůh Syn a tím popřeli jeho skutečné lidství a mesiášství, které on tak zdůrazňoval.

„**Vliv řecké filozofie, který kanovník Goudge popsal jako: „pohromu, ze které se církev nikdy nezotavila“, nadále pokračuje, aniž by si toho převážná většina upřímných křesťanů všimla. A při tom ovlivňuje samotné srdce víry.** Je naivní předpokládat, že můžeme vzít biblicko-hebrejský pojem Boha, který Ježíš potvrdil jako základ pravé víry, a přemístit jej do řeckého filozofického myšlení bez rizika katastrofální škody.“

„Trinitářské a binitářské doktríny se dovolávají svých kořenů v Bibli. Avšak tvrzení, že ty systémy je opravdu možné přivést do souladu s přísným monoteismem Ježíše a Písma, je čistě pomyslné. **Musíme uznat vytrvalou námitku židů, že křesťanství zradilo svůj původ když „zkomolilo“ hlavní doktrínu o Bohu.**

Výraz „Syn“ není v bibli mystifikován, ani v ní nic nenajdeme o „Bohu Synu, věčně plozeném“. Protichůdná poučka o Trojici je zbytečná, jakož i nebiblická. Má tendenci podvracet jak hlavní biblický článek víry, že Bůh je jeden, tak základ veškeré pravdy, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží a syn Davidův.“ (Mat. 16:16, 2 Sam. 7:14, Žid. 1:5)

Ježíš se opakovaně identifikoval s námi lidmi. On je naším dokonalým veleknězem a přímluvcem navěky dle řádu Melchizedechova. „**On ve dnech svého pozemského života s hlasitým křikem a slzami obětoval modlitby a úpěnlivé prosby tomu který byl mocen ho zachránit ze smrti, a byl vyslyšen pro svou bohobojnost. Ačkoli to byl Syn naučil se poslušnosti tím, co vytrpěl. I dosáhl dokonalosti a stal se všem, kdo ho poslouchají, původcem věčné záchrany**“ (Heb. 5:7-9) „**Nebot ten který posvěcuje, i ti, kdo jsou posvěcováni, jsou všichni z jednoho. Z toho důvodu se nestydí nazývat je bratry, když říká: Budu zvěstovat tvé jméno svým bratřím, uprostřed shromáždění tě budu opěvovat.**“ (Heb. 2: 11,12). On zná všechny naše slabosti a vzal je na sebe i když nemusel. On jediný zvítězil nad každým hříchem, každým pokušením, z nesmírné lásky ke svému Otci a k nám. On nám vydobyl věčný život tím, že zůstal ve všem poslušný svému Otci a podřídil se až na smrt na kříži. On jediný byl počat Božím Duchem z panny a jediný bez hříchu měl plnost Ducha Božího. On je tím židovským prorokem a Králem z rodu Davidova jehož „Království zůstane navěky“. Ježíš zemřel, aby nás přivedl k Bohu (1 Petr 3:18), a smířil s Bohem. Bůh jej vzkřísil (Skut. 2:24) On se vrátí v moci a slávě svého (a našeho) Boha Otce, aby ustanovil Mesiášské Království na zemi. Vzdávejme chválu spolu s Ježíšem tomu jedinému pravému Bohu, Bohu Izraele, našemu nebeskému Otci a stvořiteli bez něhož by nebylo ničeho.

„Jen srdečné znovunabytí biblické víry v Jednoho Boha, Otce, a v Ježíše jako Pána Mesiáše, a v jeho evangelijní poselství o nastávajícím Královstvím Božím, může vyvést křesťanství do slávy nového dne“.

Sláva na věky Bohu našemu Otci a jeho Synu Ježíši Kristu, našemu Pánu a Králi.

„*Ten, který o tom svědčí, praví: Ano, přijdu brzy. Amen, přijď, Pane Ježíši!*“

Sporné texty

Zde uvádím biblické pasáže které údajně dokazují, že Ježíš je také nejvyšší Bůh

Titovi 2:13 „*v očekávání té požehnané naděje – slavného příchodu našeho velikého Boha a Spasitele Ježíše Krista*“

Mnoho gramatikářů a biblických učenců uznala, že nepřítomnost určitého člena před „našeho Spasitele Ježíše Krista“ je zcela nedostačující na to, aby prokázala trinitářské tvrzení, že Ježíš je v tomto verši nazván „veliký Bůh“. Podobá se to Matoušovu popisu Ježíšova návratu ve velké moci a slávě: „Syn člověka přijde v slávě svého Otce se svými svatými anděly“ (Mat. 16:27). Jelikož Otec udělil svou slávu Synovi (kterou udělí také svatým lidem), je vhodné, aby Otec a Syn byli blíže spojeni. Jen pár veršů před tím Pavel mluví o „Bohu Otci a Kristu Ježíši, našem Spasiteli“ (Tit. 1:4)

2 Petrův 1:1 „.....jako my spravedlností našeho Boha a Zachránce Ježíše Krista“

Stejný gramatický problém jako v předchozím zmíněném verši. V případě nejistoty bychom měli brát v úvahu, že jak Petr tak Pavel obvykle jasně rozlišují mezi Bohem a Ježíšem Kristem.

Římanům 9:5 „jejich jsou otcové a z nich podle těla pochází Mesiáš, který je nade vším, Bůh požehnaný na věky.“

Je mnoho způsobů jak do toho verše klást interpunkční znaménka. Podle způsobu interpunkce je pak tím „Bohem požehnaným na věky“ buď Kristus, nebo Otec. Záleží tedy který překlad člověk čte. Starodávné řecké rukopisy obvykle nemají interpunkční znaménka.

Jan 10:30 „Já a Otec jsme jedno“

Slovo jedno v tomto textu je řecké „hen“. Není to mužská číslovka „heis“, která popisuje Boha v křesťanském vyznání víry, které Ježíš ohlásil v Markovi 12:29. Ježíš se v Janovi 17:11 modlí, aby i jeho následovníci byli jedno (hen), to jest sjednoceni ve svých záměrech, tak jako on a jeho Otec jsou sjednoceni.

Jan 20:28 „Můj Pán a můj Bůh“ (viz. st.5)

1 Janův 5:20 „Víme že Syn Boží přišel a dal nám schopnost poznávat toho pravého, a jsme v tom pravém, v jeho Synu Ježíši Kristu. On je ten pravý Bůh a věčný život.“

I řada trinitářů si nemyslí, že Ježíš je zde popsán jako ten pravý Bůh. Henry Alford, britský autor známého komentáře na Greek Testament (řecký zákon) mluví o tendenci, která hrála hlavní historickou roli ve výkladu Bible. Poznává, že "Otcové" vyložili tento text doktrinálně spíše než exegeticky. Prostými slovy, byli více ovlivněni jejich touhou bránit jejich už zajištěné teologické pozice, než odhodláním zjistit vlastní smysl textu. Alford přirovnává verš 5:20 ke skladbě podobných vět v Janových listech. "To" v poslední větě se nemusí vztahovat na nejbližší podstatné jméno (v tomto případě Ježíš Kristus). Například "Kdo je lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš je Kristus? To je antikrist." (1Jan 2:22) "Do světa vyšlo mnoho svůdců, kteří nevyznávají, že Ježíš Kristus přišel v těle. To je svůdce a antikrist" (2 Jan 7)

"Henry Alford, který měl největší respekt k Písmu, uzavírá: "Přiznávám že nechápu, jak po výroku našeho Pána "Ty jsi ten jediný pravý Bůh" (Jan 17:3), by si někdo mohl myslet, že ten stejný apoštol by v 1 Janův 5:20 zamýšlel něco jiného než je dáno těmito slovy." (Jana 17:3)

Hebrejům 1:8 „avšak o Synovi: Tvůj trůn Bože je na věky věků a žezlo přimosti je žezlem tvého království.“

Apoštol Pavel cituje žalm 45:7 kde je vzápětí psáno „Proto tě, Bože, tvůj Bůh pomazal olejem veselí nad tvé druhy“. Zde vidíme Starozákonní princip že zástupce Boha se také může nazývat Bohem.

Izajáš 9:5

„Nebot chlapec se nám narodil, syn je nám dán, na jeho rameni spočinulo panství. Dal mu jméno podivuhodný rádce, mocný Bůh, Věčný Otec, Kníže pokoje“

Hebrejský termín el gibbor se také překládá jako Božský Hrdina nebo i Mocný Bohatýr (tak jako v některých překladech). Mezi učenci není shoda který překlad je vhodnější.

V kontextu celé pasáže zde vidíme Ježíše jako bojovníka, který reprezentuje Boha na bojišti a z jiných pasáží Písma víme že ten, který zastupuje Boha může být také nazván Bohem. Název „věčný otec“ je samozřejmě problematický i pro trinitářský výklad, protože ani trinitáři nepokládají Ježíše za Boha Otce. On je otcem přicházejícího věku, patriarcha mesiánské éry.

Dále pak Izajáš mluví a jeho království... na Davidově trůnu. Že by Ježíš byl tentýž jako všemohoucí Bůh? On je „mocný Bůh, Věčný Otec“ nade vším co mu jeho Bůh, Nejvyšší Bůh svěřil. On je mocný, ale ne Všemohoucí. Syn rozhodně není svým vlastním Otcem. Slovo věčný je

zde hebrejské „Ad“ znamenajíce odvěká, pokračující (od určitého bodu dále). Jediné další použití tohoto slova ve S.Z je v Habakkuk 3:6 „...odvěká pohoří se tříští...“. Odvěký není stejný jako věčný. Když se ve S.Z mluví o „věčném Bohu“ je použito hebrejské slovo „Olam“.

Některé změny v překladu

(cítuji Český studijní překlad a poté Youngs literal translation – Youngs doslovný překlad)

Fil. 2:6,7 „*Ačkoli byl ve způsobu Božím, nelpěl na tom, že je roven Bohu, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob otroka a stal se podobným lidem*“

"Ačkoli byl ve způsobu Božím, nepovažoval to za kořist být roven Bohu, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob otroka, ve způsobu člověka byl učiněn"

Ježíš byl "způsobem bytí" roven Bohu, což ale neznamená že by byl spolu s Otcem dohromady Nejvyšším. Znamená to, že byl roven Otci způsobem ("morfé" - tzn, formou) bytí. Tzn, že zde na zemi mohl učinit cokoli, protože měl stejnou (rovnocennou) moc jako Bůh (Bůh mu tuto moc svěřil) a on i přes toto své rovné postavení s Bohem nezneužil pro své vlastní ego, ale žil v podmínkách jako obyčejný člověk a v pokoře se ponížil až na kříž (sám Ježíš říká, že si klidně mohl povolat legie andělů a nebýt ukřižován, ale nevyužil toho - nevzal tuto rovnost s Bohem v otázce moci za kořist, ale jednal v souladu s Otcem) Pokud by byl sám Bůh tak by nepotřeboval nic kořistit protože by to už měl. Naopak Satan se pokusil ukořistit Božství a stát se roven Bohu.

Fil. 2:9 „*Proto ho také Bůh povýšil nade vše...*“

Zde je použito řecké *dio-kai* což znamená právě proto, nikoliv proto také. (Stejná nepřesnost v Lk. 1:35 – Právě proto bude nazván Syn Boží, nikoliv proto také)

Lk. 2:52 „*A Ježíš prospíval v moudrosti a tělesném růstu a v přízni u Boha i u lidí*“

„**Ježíš rostl v moudrosti...**“

(Bible 21 zde má správný překlad)

1 Jan 5:7 „*Tři jsou kteří vydávají svědectví* (na nebi – Otec, Slovo a Duch Svatý – a ti tři jsou jedno)

Tento padělaný verš vznikl pravděpodobně v třetím nebo čtvrtém století v severní Africe nebo Španělsku, ale v Písmu se objevil až v 16. století. Ve většině modernějších překladů se nevyskytuje.

Zj. 13:8 „*budou se jí klanět všichni obyvatelé země, jejichž jména nejsou od založení světa zapsána v knize života toho zabitého Beránka*“

„budou se jí klanět všichni obyvatelé země, jejichž jména nejsou zapsána v knize života toho Beránka zabitého od počátku světa“

1.Tim. 3:16 „*Ten který se zjevil v těle...*“ Některé pozdější rukopisy mají „Bůh který se zjevil v těle“

Jan 1:18 „*Boha nikdy nikdo neviděl, jedinečný Bůh který je v lůnu Otcově, ten nám o něm pověděl.*“

„Boha nikdy nikdo neviděl, jednorozený Syn, který je v lůnu Otcově, nám o něm řekl“

Sk. 3:15 „*Zabili jste Původce života, kterého Bůh vzkřísil z mrtvých*“

„Zabili jste Prince života, kterého Bůh vzkřísil z mrtvých“

Mt. 1:18 „*S narozením Ježíše Krista to bylo takto:...*“

Gennesis je obvyklé řecké slovo pro narození. Zde je však použito slovo *genesis* což spíše znamená počátek, početí, nebo i původ.

Zdroje

„Doktrína o Trojici – Sebezranění křesťanství“ A.F. Buzzard, C.F. Hunting

„To God be the Glory“ Joel W. Hemphill

www.christianmonotheism.com

www.focusonthekingdom.org

www.21stcr.org

www.apuritansmind.com

www.wikipedia.org

David Starosta

dstarosta@tiscali.cz

12.2010